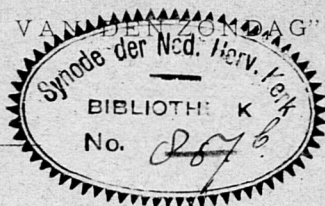

NRA 10 K37

NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
CHRISTELIJKE HEILIGING VAN DEN ZONDAG

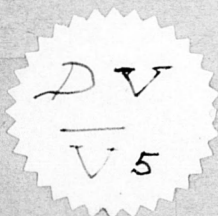

VERSLAG

uitgebracht in de

ALGEMEENE VERGADERING

gehouden te 's Gravenhage den 22 September 1898.

Snelpersdruk
Drukkerij Doorgangshuis
HOENDERLOO.

Overeenkomstig artikel 5 der bij Koninklijk Besluit van 23 Juli 1896, No. 33 gewijzigde Statuten, tot welke wijziging de algemeene vergadering van 28 Februari tevoren besloot, wordt aan hen die jaarlijks f 2.50 of meer bijdragen, gratis een exemplaar gezonden van *alle* geschriften, door of vanwege het Genootschap uitgegeven.

Het is het Bestuur aangenaam aan deze bepaling gevolg te kunnen geven en *aan de leden*, buiten de gewone reeks van preeken, die wekelijks verschijnt, hierbij te kunnen aanbieden een exemplaar van het zooeven aan onze drukkerij verschenen werkje, waarin **de Heilige Doop** wordt beschouwd in verband met Zondagsheiliging.

Al werd Zondagsheiliging vroeger reeds meermalen behandeld, toch meende het Bestuur dat het goed was haar ook eens in verband met andere gewichtige stukken onzer Christelijke belijdenis te bespreken.

Aan het einde des jaars hoopt het bestuur weder een afzonderlijk geschrift, waarschijnlijk handelende over „**Het Heilig Avondmaal**” buiten de gewone reeks te kunnen doen verschijnen.

Bovendien werd reeds een extra nummer uitgegeven op 31 Augustus jongstleden, dat behalve aan de leden ook aan de abonnés werd gezonden, en op ruimen schaal verspreid. Niet minder dan 12000 exemplaren werden gedrukt waarvan verreweg het grootste aantal voor gratis verspreiding werd gebruikt. Dat nummer was getiteld: „Gedachteniswoord op den 18en geboortedag van H. M. de Koningin der Nederlanden”. Een exemplaar in prachtband werd aangeboden zoowel aan H. M. de Koningin als aan H. M. de Koningin Moeder.

Het Bestuur meende dat ook ons Genootschap dien dag,

een dag van zoo groote beteekenis voor gansch het Nederlandsche Volk, niet in stilte mocht laten voorbijgaan, maar moest toonen het groot gewicht der meerderjarigheid van onze geëerbiedigde Koningin te beseffen. God zegene Hare Majesteit in al den arbeid van zoo grooten en gewichtigen omvang. Hij schenke Haar kracht en wijsheid om ons volk overeenkomstig Zijn heiligen wil te besturen. Hij zegene Hare Koninklijke Moeder, uit Wier handen wij het bestuur des lands niet dan met innigen dank aan God, voor alles wat Hij ons in en door Haar gaf, thans zien overgaan.

Van deze gelegenheid maakt het Bestuur tevens gebruik een en ander mede te deelen omtrent den tegenwoordigen toestand en den arbeid van het Genootschap.

In de Statuten, zooals zij na voormelde wijziging luiden, is bepaald dat het Bestuur bestaat uit minstens vijf leden. De afdeelingen werden bij de herziening der statuten opgeheven, terwijl de bestuurders van de eenige bestaande afdeeling (den Haag) overgingen in het Hoofdbestuur. Een rooster van de jaarlijksche aftreding is bij die gelegenheid vastgesteld; het bestuur ten getale van tien leden zal gaandeweg insmelten, totdat het organiek bepaalde minimum is bereikt.

Het aantal correspondenten bedraagt nu 36.

Ten einde het aantal abonnés en dat der leden van het Genootschap uit te breiden en de belangstelling in onzen arbeid te vermeerderen, heeft het bestuur gedurende 1896 en in het begin van 1897 den heer J. W. DITMAAR JR., godsdienstonderwijzer te APELDOORN, als reizend-agent voor ons Genootschap in dienst genomen en het is zeker ook aan zijn ijver en goede zorgen te danken, dat het aantal leden en geabonneerden gaandeweg is gestegen. Nadat hij eenigen tijd daarna eervol van zijne werkzaamheid was ontheven en voor andere vereenigingen heeft gearbeid, is hij thans weer opnieuw voor onbepaalden tijd als reizend agent aangesteld om propaganda

voor onzen arbeid te maken. Niet alleen dat de heer DITMAAR het aantal leden en abonnés tracht uit te breiden door persoonlijk bezoek, maar in verschillende gemeenten trad hij in 1896 en 1897 als spreker op in kerk en evangelisatiegebouwen om het doel en den arbeid van het genootschap, namelijk de bevordering van de Christelijke heiliging van den Zondag, nader bekend te maken. Voor dit jaar heeft hij weer van 15 gemeenten uitnoodiging ontvangen om daar te komen spreken. Moge zijn weg voortdurend een wezenlijk reizen met blijdschap zijn!

De toestand van de kas is gunstig te noemen, en al is het bedrag niet groot, toch kan met dankbaarheid worden geconstateerd dat er een batig saldo is.

Wat de preekverspreiding betreft, doet eene vergelijking tusschen de getallen van de in 1896 en 1897 uitgegeven preeken dadelijk zien, dat de arbeid steeds vooruitgaat. In 1896 zijn door de drukkerij geleverd **356,093** preeken „*Voor den Zondag*”, terwijl dat cijfer in 1897 steeg tot **409,872** of bijna **8000** exemplaren *per week*. In 1894, toen we een jaar met dit werk bezig waren, werden **200.000** exemplaren gedrukt. *Sedert is het aantal meer dus dan verdubbeld.* Maar dit is nog lang niet genoeg.

Een krachtigen stoot tot stijging van het preekenaanstal gaven de diaconieën en vooral onder deze de diaconie te Rotterdam, die zich ten behoeve van hare armen en bedeeden abonneerde op *duizend* exemplaren *per week*. Bij haar vooral viel de aanbidding van het bestuur van ons Genootschap om de preeken voor een minimum prijs te leveren in goede aarde. Enkele diaconieën uit kleinere gemeenten volgden, maar die uit groote gemeenten, als *Amsterdam, den Haag, Utrecht, Haarlem, Groningen*, om geen andere te noemen, beantwoordden onze aanbidding met stilzwijgen. Hoe jammer. Waarlijk niet ter wille van het materiele voordeel, want verdienste is er op dergelijke leveringen tot zulke fabelachtig

lage prijzen noch voor ons Genootschap, noch voor de drukkerij te behalen; de boekjes kosten bijna zooveel aan papier alleen. Maar wat zou er een zegen op kunnen rusten, indien aan zooveel honderden ouden van dagen, zieken en armen, het brood des levens ook op deze wijze door broeders diakenen kon worden uitgereikt.

In verschillende groote steden hebben zich, nevens de correspondenten, afzonderlijke commissies gevormd om de preeken gratis te verspreiden onder politie-, brandweer- en tramperzoneel, in kazernes, ziekenhuizen en gevangenissen, op schepen, in hôtels enz. enz. Maar door die commissies, welke de preeken voor zeer lagen prijs ontvangen, moeten er nog veel meer uitgereikt worden, dan tot dusver geschiedt. En waarom, zal men vragen, geschiedt dit dan niet? Wel lezer, deze commissies voor *gratis* verspreiding hebben geldgebrek. Wie een gift zenden wil aan onzen Secretaris, met aanduiding voor welke commissie de bijdrage is bestemd, zal zeker menig-een verblijden. Wie volgt het voorbeeld van dien milden gever in Indië, die *honderd gulden* per jaar aan ons Genootschap schonk, om aan het personeel van verschillende suikerfabrieken aldaar onze preeken gratis te verschaffen? Want onze groene boekjes zijn niet alleen hier te lande bekend; ook naar Oost-Indië, Transvaal, Amerika, Duitschland, Frankrijk, België, Italië en Zwitserland worden zij verzonden. Ruim duizend preeken verzonden we in dit jaar gratis naar Buenos-Aires. De predikant bij de Duitsch Evangelische gemeente aldaar schrijft o.a.: „Ik heb de eer en het groote genoegen U den besten „dank te zeggen voor de toezending van Nederlandsche preeken. „Zooals ik mocht ondervinden, zijn zij voor uwe landslieden „van grooten dienst en zegen en met veel dank aangenomen.”

Aan de vereeniging tot bevordering van geestelijk leven onder de te Kleef en omstreken wonende Hollanders, worden wekelijks 25 ex. gratis verzonden. De berichten van daar

luiden dat de broeders de boekjes niet gaarne zouden missen; ze worden Zondags 's morgens in een in bruikleen afgestaan kerkgebouw voorgelezen en ze worden ook gebruikt bij het huisbezoek. De meerderheid der bevolking is Roomsch en de Duitsch-protestanten zijn allen even lauw. Er is daar een groot arbeidsveld; men geeft de verzekering dat de boekjes niet opgeborgen maar door velen gelezen worden.

Aan de Vereeniging tot Evangelisatie onder de Militairen in Oost Indie zijn in dit jaar gratis 5000 preeken ter verspreiding verzonden.

Dezer dagen kregen we het verzoek van een Duitsch predikant te Bouën in Westfalen om gratis preeken voor de aldaar in grooten getale aanwezige hollandsche spoorwegarbeiders. Ook aan dat verzoek zullen we voldoen.

En hoe komen we toch altijd aan die preeken, zoodat er sedert den aanvang — in 1893 — geen Zondag is voorbijgegaan of we hadden er altijd een?

Dank aan heeren Professoren en Predikanten, die ons met zooveel bereidwilligheid ter zijde stonden en voor het meerendeel op de eerste aanvragen van onzen Secretaris gereed waren voor het beoogde doel een preek gereed te maken. Zij immers stelden ons in staat dezen arbeid zóó geregeld voort te zetten, al mag het niet worden verzwegen, dat onze Secretaris niet zelden in angst en vreeze was door de somtijds wel wat late ontvangst van het manuscript. Des Heeren Geest worde steeds meer vaardig over de mannen, die ons de Schrift uitleggen, opdat wij er goddelijke wijsheid door bekomen en Hem meer liefkrijgen, Die ons het eerst en zóó uitnemend heeft liefgehad. De Heer zegene schrijvers en lezers te samen, opdat het doel, ook met dit werk beoogd, worde bereikt: de eer Zijns Naams door de redding van zondaren, en de heiliging van den dag, die aan Zijn dienst is gewijd.

En wanneer we met dankbaarheid gedenken de schrijvers, die de preeken opstelden, dan mogen we zeker hen niet

vergeten, die ons zoo trouw in dit werk bijstaan, n.l. de correspondenten door wiens tusshenkomst ze overal worden thuis bezorgd. Dank, hartelijk dank aan die allen, die uit liefde tot de zaak, voortdurend hielpen in zonnenschijn en regen, in winterkoude en zomerhitte om de preeken overal, soms heel ver, geregeld en op tijd te bezorgen, al bleef ook hier en daar een klacht over late bezorging niet uit. Zij allen mogen ervaren aan eigen hart, hoe heerlijk het is, het eenig en eeuwig Evangelie te brengen aan armen en kranken en bij zoovelen die de verkondiging van de boodschap des heils, om welke reden dan ook, niet kunnen hooren, opdat 's Heeren Dag steeds door meerderen moge worden geheiligd.

Dank ook aan het gansche personeel van de drukkerij van het Doorgangshuis te Hoenderloo, dat onder de verdienstelijke leiding van den Chef der drukkerij, zoo geregeld voor de goede aflevering der preeken en de bewerking ervan zorgde.

En wat werkt al deze arbeid nu wel uit? Is er inderdaad vrucht op dit werk? Worden deze boekjes werkelijk gelezen? Zeker zullen er zijn die ze, evenals andere lectuur ongelezen ter zijde leggen. Maar we weten toch van tien — en van honderdtallen, die begeerig uitzien naar het groene boekje.

Van verschillende zijden hoorden we telkens met groote blijdschap van den zegen die er op rust. Hier is een vrouw die ons verhaalt, hoe zij ongemerkt het boekje na lezing op tafel liet liggen, opdat haar man, een trouw bezoeker, helaas niet van de kerk, maar van de kroeg, het zou ter hand nemen en het ook ook deed en eindelijk, eindelijk tot betere gedachten kwam.

Dáár wordt ons verteld hoe in een kazerne met God en godsdienst werd gespot en hoe een trouw bezorger van de preeken de blijdschap mocht smaken, dat er bij voortduring naar meer exemplaren wordt gevraagd.

Elders vernamen we hoe de boekjes het middel zijn gewor-

den dat in gast- en ziekenhuizen, waar soms zoo bitter veel geleden wordt, het heengaan in vollen vrede kon zijn.

Och zegt U mij eens, vroeg iemand onlangs aan een onzer : van wien was toch die preek verleden week, *die was nu juist voor mij geschreven* ; ik heb er zoo veel aan gehad, er was zoo- veel in om mij in mijne droefheid te troosten en mij weer moed te geven om mijn weg verder te gaan. De naam van den schrijver, luidde het antwoord, zou u op menschen doen zien, ik zal het hem wel eens zeggen. Dank gij er uwen God voor en geef Hem de eer en Hij heeft zijn doel met u bereikt.

En wat dunkt u lezers van het volgend briefje dat wij onlangs ontvingen en om der curiositeits wille woordelijk afdrukken: „Daar ik dinsdag u postkwitancie ontving maar „weder aan u terug te zenden en wel om reden daar hier „tegenwoordig niet veel verdiend word, kon ik u onmogelijk „dit bedrag betalen hoewel ik er gaarne in blijven wou zou „ik u alleen maar vriendelijk vragen of ik dan dit in dit jaar „maar van u op kadoo had mits dan wanneer wij beleven in 1899 „u weer betalen, dus wel begrepen niet waar ik verwacht hier „altijd weer een antwoord van u op terug want dit is maar „waar ik heb de Heer al door u gevonden ik ben er ook zoo „met ingenomen en denk nog zoo vaak o had ik maar eerder „de Heer gezocht maar dit is er ver vandaan. de Heer denk „veel meer aan ons dan wij aan Hem nietwaar.”

Het spreekt wel van zelf dat we voortgaan met aan dezen vriend een exemplaar te verzenden.

Maar genoeg. Wij zouden u anders kunnen verhalen, dat door politie-personeel, spoorkoetsiers en anderen herhaalde- lijk wordt aangedrongen om toch meer exemplaren beschik- baar te stellen; dat we verschillende Militaire Tehuizen hier en in Oost Indië van boekjes voorzien en dat het getal aanvragen zich uitbreidt; dat de evangelisten der Nederlandsch Evangelisch Protestantsche Vereeniging ijverig met onze preeken werken tot in de meest afgelegen plaatsjes van ons

Vaderland en dat ook van die zijde de vraag om meer exemplaren wordt herhaald.

Is dat niet een zegen, dat bij steeds meerderen zich de begeerte openbaart, om van het Woord onzes Gods te hooren? Laat ons dezulken toch niet in den weg staan, maar hun den weg wijzen en door verschaffing van geschikte lectuur ook een middel aangrijpen om niet alleen de Zondagsrust bevorderlijk te zijn, maar dien dag, als een geschenk uit Gods hand, waardiglijk en in gemeenschap met Hem te besteden.

En zoo blijk dan de pers eene macht om Gods Woord te brengen onder duizenden, tot versterking van zwakken, tot troost van bedroefden, om hongerigen te voeden met het levensbrood, om dorstigen te laven met het water des levens om niet, om zondaren te brengen aan den voet van het kruis.

Wij hebben getracht in korte trekken en door enkele cijfers eenig overzicht van den toestand te geven.

Dat dit werk veel gebrekkigs aankleeft, wie zal het durven ontkennen, maar evenmin ook dat het ten volle den steun van meerderen verdient. De kosten kunnen haast voor niemand een bezwaar zijn; men raadplege daaromtrent slechts de medeelingen op den groenen omslag.

Wie maar wil kan ook op deze wijze in den dienst des Evangelies werkzaam zijn, bij anderen de begeerte wekken tot heiliging van den Dag des Heeren en mede-arbeider Gods wezen totredding van zondaren.

Ieder die dit leest zij in zijn gemoed ten volle overtuigd, dat hij doe, wat hij in dezen kan doen.

*Het Bestuur van het Genootschap
„Christelijke Heiliging van den Zondag:*

J. E. N. BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE
VAN HOEVELAKEN, *Voorzitter.*

G. B. VAN AAKEN BZN., *Secretaris.*

